

Reactie GeboorteBeweging op de media aandacht voor de 'Actio Caesarea'

In de media is vandaag, 13-1-2016, opnieuw aandacht voor de 'Actio Caesarea', de mogelijkheid van een gedwongen keizersnede bij vrouwen die daar geen toestemming voor geven.

Dit idee is oorspronkelijk afkomstig uit een **opiniestuk** in het Nederlands Juristenblad van 19-11-2015, waarin wordt gesteld dat onder de huidige wetgeving een gedwongen keizersnede mogelijk, en wenselijk, zou zijn.

Op dit voorstel zijn veel reacties binnengekomen, waaruit blijkt dat er binnen de beroepsgroepen heel weinig draagvlak is voor de gedwongen sectio. Daarnaast blijkt een dergelijke rechtsingang in het licht van het recht op lichamelijke integriteit praktisch, juridisch en ethisch onhaalbaar.

De gedwongen keizersnede is in de huidige wetgeving niet mogelijk.

Desondanks is deze maand in Rotterdam een symposium georganiseerd waar de mogelijkheden voor dit voorstel verder zullen worden onderzocht.

Onderstaand een opsomming van de belangrijkste praktische en ethische bezwaren tegen een gedwongen keizersnede en een overzicht van de bronnen.

Juridische argumenten tegen de "Actio caesarea"

1. **Het recht op lichamelijke integriteit is centraal uitgangspunt van zowel het Nederlandse als het internationaal/Europese gezondheidsrecht. De basis van dit recht is gelegen in het recht op menselijke waardigheid. Het geeft mensen met name de mogelijkheid om te eisen dat er geen (medische) ingrepen worden gedaan zonder dat men daar instemming voor geeft.**
2. De Groot, een van de schrijvers van het artikel, verwijst naar een Engelse high court uitspraak die van toepassing is op een wilsonbekwame zwangere, waarbij de rechter expliciet vordert dat de keizersnede niet in het belang van het kind, maar in het belang van de moeder zou moeten plaatsvinden. Desalniettemin pleit Groot op basis van deze uitspraak voor het gebruik van "appropriate force", ook als het gaat om wilsbekwame moeders. Tenzij hij veronderstelt dat alle zwangeren per definitie wilsonbekwaam zijn, gaat dat argument niet op.
3. De Groot voert aan dat de vermogensrechtelijke bepaling 1:2 BW: "Het kind waarvan een vrouw zwanger is wordt als reeds geboren aangemerkt, zo dikwijls zijn belang dit vordert" breder moet worden uitgelegd.

In dat geval zou de familierechtelijke verplichting: dat de ouders het recht en de plicht hebben een minderjarig kind te verzorgen en op te voeden (1:247 BW), ook van toepassing zijn in het geval dat een keizersnede is geboden ter bescherming van de lichamelijke integriteit van het kind.

Deze verzorgingsplicht zou dan volgens Groot mede inhouden dat de moeder gehouden is tot het ondergaan van een keizersnede. Maar dit zou dan automatisch ook moeten kunnen betekenen dat de andere ouder kan worden gedwongen tot bijvoorbeeld een orgaantransplantatie ten behoeve van het kind. Daar kunnen tal van moreel ethische kanttekeningen bij worden geplaatst (zie onderstaand).

Moreel-ethische argumenten tegen de “actio caesarea”

1. Als we ervan uitgaan dat het recht van het kind op lichamelijke integriteit beschermenswaardig is, dan geldt dat ook voor de lichamelijke integriteit van de moeder en is een gedwongen keizersnee dus niet mogelijk.
2. Door een gedwongen keizersnede wordt de lichamelijke integriteit van het kind boven dat van de moeder gesteld. Dit betekent dat de wet voor (zwangere) vrouwen anders dient te worden toegepast dan voor andere mensen. Of dat het in de toekomst ook mogelijk moet zijn om andere familieleden of willekeurige voorbijgangers te dwingen tot het ondergaan van een medische behandeling ten behoeve van een ander.

De Stichting Geboortebeweging roept iedereen op om eerst de relevante artikelen te lezen en van de inhoudelijke argumenten kennis te nemen. Maar vooral om deze discussie op inhoudelijke argumenten te blijven voeren, zowel op sociale media als in het dagelijks leven.

Zo kunnen we wellicht bevorderen dat het idee, want meer is het niet, de nodige weerstand krijgt in plaats van gratis publiciteit.

Bronnen:

1. Het originele opiniestuk: **‘Een nieuw ontdekte procedure: ‘Actio Caesarea’** van Kees de Groot, gepubliceerd in NJB 2015/1191, afl. 25.

Hier pleit de Groot voor een nieuwe rechterlijke procedure, de ‘actio caesarea’, oftewel de keizersnede tegen de wil van de moeder.

<http://njb.nl/blog/een-nieuw-ontdekte-procedure-actio-caesarea.18540.lynkx>

2. De reactie van Dr. A. de Ruijter; **‘Gelijke aanspraak op lichamelijke integriteit’** in het in het Nederlandse Juristenblad.

<http://njb.nl/blog/reactie-gelijke-aanspraak-op-lichamelijke.18541.lynkx>

3. Reactie van: Mr. dr. W. Duijst is forensisch arts en rechter plaatsvervanger, drs. M.H. Hollander is gynaecoloog-perinatoloog, Radboudumc Nijmegen, dr. J. van Dillen is gynaecoloog, Radboudumc Nijmegen, dr. E. de Miranda is verloskundige en onderzoeker, AMC Amsterdam, dr. L. Holten is verloskundige en docent aan de academie voor verloskunde Amsterdam en Groningen (AVAG), dr. I.M. de Graaf is gynaecoloog-perinatoloog, AMC Amsterdam, prof. E. Kingma is Socrates professor in filosofie en technologie Eindhoven
“Actio caesarea - Een gevaarlijke oplossing voor een niet-bestaand probleem ”
in het in het Nederlandse Juristenblad

<http://njb.nl/blog/reactie-actio-caesarea-een-gevaarlijke-oplossing.18542.lynkx>

4. **Naschrift ‘Actio Caesarea’ - Tevens aankondiging Symposion.**

Repliek van De Groot op bovenstaande reacties.

<http://njb.nl/blog/naschrift-actio-caesarea-tevens-aankondiging.18544.lynkx>